

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosa
mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus

JELENTÉSE

az AJB-1125/2025 számú ügyben

a Pécsi Rendőrkapitányság Gyárvárosi Rendőrőrs látogatásával összefüggésben

Előadók: dr. Mézes Norbert
dr. Demkó Daniella

Érintett szervek: Pécsi Rendőrkapitányság Gyárvárosi Rendőrőrs
Pécsi Rendőrkapitányság

2025.

**Az alapvető jogok biztosa, mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus
Jelentése
az AJB-1125/2025 számú ügyben**

1. Az eljárás megindulása

A 2011. évi CXLI. törvénnyel kihirdetett kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) 1. cikke értelmében annak *„célja egy olyan rendszer létrehozása, amelyben független nemzetközi és nemzeti testületek – a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából – olyan helyszínekre látogatnak el rendszeresen, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól”*.

A Jegyzőkönyv 3. cikke szerint – az 1. cikkben megfogalmazott cél megvalósítása érdekében – valamennyi *„részes állam belföldi szinten létrehoz, kijelöl vagy fenntart egy vagy több látogató testületet (a továbbiakban: nemzeti megelőző mechanizmus) a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében”*.

Magyarországon 2015. január 1-jétől nemzeti megelőző mechanizmusként az alapvető jogok biztosa jár el, aki az említett feladatainak teljesítése során a fogvatartási helyeken a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódot beadvány és alapvető joggal összefüggő visszasság hiányában is rendszeresen vizsgálja.¹

1.2. A nemzeti megelőző mechanizmus hatásköre

A nemzeti megelőző mechanizmus alapvető feladata, hogy a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából olyan helyeket látogasson, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól.

A 4. cikk 2. pontja értelmében szabadságelvonás mindennemű fogva tartást vagy bebörtönzést jelent, valamint egy személy elhelyezését olyan állami vagy magántulajdonú, őrizetbe vételi környezetben, amelyet az illető valamilyen bírói, közigazgatási vagy más hatóság utasítására önként nem hagyhat el. A Kínzás és Más Kegyetlen, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetés Megelőzési Albizottság (a továbbiakban: Megelőzési Albizottság) a Svédországban tett első látogatásáról szóló jelentésében kiemelte, hogy a rossz bánásmód megelőzését a fogva tartás első pillanatától kezdve biztosítani kell.²

1.3. A látogatás helyszíneinek kiválasztása

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 97. § h) pontja szerint fogvatartott, *„akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított,*

¹ Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 39/A. § és 39/B. § (1) bekezdés.

² CAT/OP/SWE/1. Report on the visit of the Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to Sweden, Introduction, 6. pont

elővezetett).” Az Rtv. 97. § h) pontja alapján a vizsgált rendőrségi objektumok a Jegyzőkönyv 4. cikk szerinti fogvatartási helyek.

Az NMM a Jegyzőkönyv 20. cikk e) pontjára figyelemmel, mely szerint a feladatai teljesítése érdekében a felkeresni kívánt helyeket szabadon megválaszthatja úgy döntött, hogy a rendőrségi előállítás végrehajtásának körülményeit – az ott fogatosított nagy számú előállításokra³ figyelemmel – a Pécsi Rendőrkapitányság Gyárvárosi Rendőrőrs – a továbbiakban: Rendőrőrs – épületében vizsgálja.

1.4. A látogatások célja

Az Európa Tanács Kínzás és embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésére alakult Európai Bizottsága (a továbbiakban: CPT) magyarországi látogatásai során több alkalommal vizsgálta a rendőrségi fogva tartás körülményeit.⁴ A nemzeti megelőző mechanizmus látogatásának célja a CPT által megfogalmazott ajánlások megvalósulásának, a rendőrségi fogva tartás és az ehhez kapcsolódó fogvatartotti szállítás, valamint az előállítás körülményeinek vizsgálata volt. A nemzeti megelőző mechanizmus először 2018-ban tett látogatást a Rendőrőrsön, majd 2023-ban ismétlődő látogatás keretében ellenőrizte a korábbiakban tapasztalt körülmények változását.

1.5. Az érintett alapvető jogok

- *Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak tiszteletben tartásához és védelméhez való jog:* AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés].
- *Az élethez és az emberi méltósághoz való jog:* Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg [Alaptörvény II. cikk].
- *Személyes adatok védelme:* Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés].

1.6. Az alkalmazott jogszabályok, állásfoglalások, iránymutatások

Nemzeti jogforrások:

- Magyarország Alaptörvénye;
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.);
- az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Emberi Jogok Európai Egyezménye);

³ Az ORFK 2018. évi adatszolgáltatása szerint a látogatás idejét megelőző év (2017. év) összesített adatai alapján ez a rendőrőrs fogatosította a legtöbb előállítást Baranya vármegyében.

⁴ A testület 1994-ben mind a Gyorskocsi utcai, mind az Aradi utcai Fogdában, 1999-ben, 2003-ban, 2005-ben és 2009-ben a Központi Fogdán, 2013-ban mindkét Intézményben, 2015-ben a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság fogdájában tett látogatást.

- a Strasbourgban, 1987. november 26-án kelt, a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi III. törvény;
- a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről szóló 1976. évi 8. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1988. évi 3. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni Egyezmény Fakultatív Jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 2011. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Jegyzőkönyv);
- a látogatás időpontjában hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.);
- a látogatás időpontjában hatályos büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.);
- az alapvető jogok biztosa és helyettesei, valamint a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság által végzett vizsgálatokkal kapcsolatos eljárásról szóló 29/2013. (VII.5.) ORFK utasítás;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati szabályzat);
- Az Európa Tanács Kínzásellenes Bizottsága (CPT) ajánlásának végrehajtásáról szóló 22/2010. (OT) ORFK Utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás).

Nemzetközi források:

- A CPT 2. Általános Jelentése [CPT/Inf (92)];
- A CPT 12. Általános Jelentése [CPT/Inf(2002)15];
- A CPT 21. Általános Jelentése [CPT/Inf(2011)28];
- A CPT a fogvatartottak szállításáról szóló jelentése [CPT/Inf (2018) 24];
- CAT/OP/SWE/1. Report on the visit of the Subcommittee on Prevention of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment to Sweden;
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 1 to 14 December 1994 [CPT/Inf (96) 5];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 5 to 16 December 1999 [CPT/Inf (2001) 2];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 30 May to 4 June 2003 [CPT/Inf (2004) 18];
- Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 30 March to 8 April 2005 [CPT/Inf (2006) 20];

- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 24 March to 2 April 2009. [CPT/Inf (2010) 16];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 3 to 12 April 2013 [CPT/Inf (2014) 13];
- Alapelvek a nemzetközi emberi jogi szabályok alkalmazásáról a szexuális irányultsággal és nemi irányultsággal kapcsolatban [Principles on the application of international human rights law in relation to sexual orientation and gender identity, March 2007].

1.7. A látogatás módszere

A Jegyzőkönyv 4. cikke 1. pontjának értelmében az államnak a nemzeti megelőző mechanizmus látogatásait bármely, a joghatósága és ellenőrzése alatt álló helyen lehetővé kell tennie, ahol embereket valamely hatóság utasítására, kezdeményezésére, hozzájárulásával vagy elfogadásával a személyes szabadságuktól megfosztják vagy megfoszthatják.

A nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítése körében az NMM személyesen és munkatársai útján is eljárhat.

A Rendőrőrs látogatása előzetes bejelentés nélkül történt. A látogatócsoport a CPT útmutatásait követve, mindenekelőtt a rendőrség által fogvatartott személyeket megillető három jog érvényesülését vizsgálta: fogva tartásának tényéről az általa kiválasztott harmadik fél (családtag, barát, konzulátus) értesítése, az ügyvédhez való jog, a fogvatartott egy általa kiválasztott orvos (a rendőrhatalóság által biztosított orvosi vizsgálaton túlmenően) vizsgálatát kérhesse.⁵

A látogatócsoport tagjai végigjárták a Rendőrőrs azon helyiségeit, ahol a fogvatartott megfordulhat, megtekintették azok berendezését és felszerelését. Az elhelyezés körülményeinek megfigyelése során az alábbiakra voltak tekintettel:

- az épületek és helyiségek állapota a fogvatartottak biztonsága és szükségletei szempontjából,
- a Rendőrőrsön milyen módon biztosítják az előállított személy elhelyezését,
- a fogvatartottak elfogásának körülményei, sor került-e kényszerítő eszköz alkalmazására,
- a fogvatartottak szállításának körülményei,
- a fogvatartottak tájékoztatása az előállító helyiségbe történő elhelyezéskor.

A látogatócsoport tagjai a fogvatartottakra vonatkozó iratokba betekintettek, egyes iratokról fénymásolatot kaptak, néhány irat a látogatást követően került megküldésre.

Az NMM munkatársai a Rendőrőrs személyzetének tagjait és a fogvatartottakat bizalmas körülmények között meghallgatták, viselkedésüket megfigyelték, különös tekintettel az alábbiakra:

- bánásmód
- sérülés vagy betegség jelzése esetén hogyan történik az előállított személy orvosi ellátása

⁵ CPT/Inf (92) 3, 36. pont.

- a külső orvosi vizsgálatra történő kísérést ugyanaz a rendőr végzi-e, mint aki a fogvatartottat előállította;
- a választott orvos általi vizsgálat lehetősége fennáll-e.

Az NMM látogatás kiemelt vizsgálati szempontja a kapcsolattartáshoz való jog érvényesülésének vizsgálata volt: a közeli hozzátartozóval vagy harmadik féllel és a védővel való kapcsolatfelvétel lehetősége.

A személyes meghallgatások a személyzet tagjaival folytatott interjúk formájában, előzetesen kidolgozott, iránymutatásként szolgáló kérdéssor alapján valósultak meg, az előállítóban fogvatartott személy a látogatás idején nem tartózkodott.

1.8. Szankciók tilalma

A Jegyzőkönyv 21. cikke értelmében semmilyen hatóság és tisztviselő nem rendelhet el, nem alkalmazhat, nem engedélyezhet, és nem tűrhet el semmilyen személy vagy szervezet elleni szankciót, ha az illető a nemzeti megelőző mechanizmussal akár valós, akár hamis információkat közölt, és az adott személyt vagy szervezetet semmiféle más jellegű hátrány sem érheti.

A látogatás időpontja: 2023. szeptember 26-27.

A látogatás résztvevői: dr. Mézes Norbert
dr. Deák-Kondákor Dóra

2. Tényállás és megállapítások

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint az előállítás rövid időtartamú, legfeljebb 8 órán át tartó fogva tartás, amelyet a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, legfeljebb 4 órával meghosszabbíthat. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.⁶

2.1. Az Intézmény alapadatai

A Pécsi Rendőrkapitányság Gyárvárosi Rendőrőrsén előállításra használt hivatali helyiség, illetve nyomozati cselekmények végrehajtására szolgáló helyiségek találhatók. Az emeleten voltak a nyomozói irodák, az öltözők és a konyha.

Az épület földszintjén található „JÁRŐR-GÉPELŐ” feliratú hivatali helyiséget használják előállítóként az intézkedő rendőrök.

Az épületben volt egy eredetileg előállítónak épület helyiség, ám mivel a látogatás idején a hatályos követelményeknek nem felelt meg, így azt akkor már nem használták.

⁶ Lásd az Rtv. 33. § (3) bekezdését.

2.2. Fogvatartotti létszám, telítettség

A látogatás tapasztalatai

A Gyárvárosi Rendőrőrs a 2023. január 1. és 2023. szeptember 27. napja közötti időszakban a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdése szerint összesen 350 személyt állított elő. Az előállítottak közül 215 fő férfi és 135 fő nő volt. A 350 személyből 126 fő fiatalkorú és 224 fő felnőtt volt. Külföldi állampolgár összesen 7 fő volt, melyből 5 fő felnőtt román férfi, 2 fő felnőtt román nő.

Az előállítások a jogcímek szerinti megoszlása

Előállítás jogcíme (az Rtv. 33. § (2) bekezdése alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,...)	Előállítás száma
aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja	6 fő
aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható	145 fő
akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges	26 fő
aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, valamint a nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban történő elhelyezésének hatálya alól engedély nélkül kivonja magát, és azt a gyermeket, akinek a felkutatását és előállítását gyermek átadására irányuló bírósági végrehajtás során rendelték el	46 fő
aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani	59 fő
akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének van helye	14 fő
akit a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett figyelmeztető jelzés alapján védelem alá kell helyezni	54 fő

A fentiekből megállapítható, hogy a legtöbb előállítás a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítás miatt történt.

Az előállítások időtartama 10 perc és 5 óra 50 perc között változott.

A látogatás idején egy férfi előállított személy tartózkodott a Rendőrőrsön, akit engedély nélküli vezetésért hoztak be.

A látogatás az Objektum telítettsége kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.3. Fogvatartott előállítás az Előállítóban

A CPT a rendőrségi fogvatartás kapcsán hangsúlyozza, hogy a „rendőrségi őrizetbe vett személyeket haladéknélkül világosan tájékoztatni kell minden jogukról”.⁷ Az Rtv. 33. § (4) bekezdése értelmében, az „előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A Szolgálati Szabályzat 31. § (2) szerint „A fogvatartott tényleges elhelyezése az előállító egységen belül az előállító helyiségben történik.” A Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint a fogvatartott személy ruházatát a támadásra vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából az előállító egységben történő elhelyezésekor a felügyeletet ellátó rendőrnek kötelező átvizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (3) bekezdése elrendeli, hogy „A rendőrkapitányság (...), valamint a rendőrőrs vezetője köteles a fogvatartott személy biztonságos elhelyezésére szolgáló előállító egységet kijelölni.”

A látogatás tapasztalatai

A körzetben a jellemző szabálysértések a garázdaság, lopás, és engedély nélküli járművezetés; míg a bűncselekmények közül a garázdaság, lopás, rablás, kifosztás és kábítószerrel való visszaélés a leggyakoribbak. Emellett a birtokvita típusú ügyek erre gyakoribbak, a közös használatú teleknél, sorháznál merülnek fel birtokviták, és az érintetteket az önkormányzat felé szokták továbbbírányítani, amennyiben nem merül fel a rongálás vagy más szabálysértés gyanúja.

Az előállítottakat az intézkedő rendőrök szóban és írásban is tájékoztatják az eljárás időtartamáról és arról, hogy mi fog velük történni. Igazolást állítanak ki számukra arról, hogy meddig tartott a fogvatartásuk, és nyilatkoztatják őket a sérüléseikről és az élelmezési igényükről. A jogaikra történő figyelmeztetést aláírják, és kapnak is ebből 1 példányt, illetve írástudatlan személynek felolvassák egy hatósági tanú jelenlétében.

A Rendőrőrsön nincs letételezés csak a fogdán, mert az előállítottak a járőrszobában várakoznak. Az átvett tárgyakról, értékekről egy letéti jegyzéket vesz fel az intézkedő rendőr. Ezeket a személyes tárgyakat a jegyzékkel együtt az előállításkor a járőrszolgálati „fakkban” tárolják, amelyeket ugyanezen jegyzéken majd tételesen visszaadnak a már szabadított személynek, aki azt az aláírásával igazolja. Ruházatátvizsgálását csak az azonos nemű rendőr végezheti az előállítottal.

Külföldi előállítottak elsődleges tájékoztatását a fiatal, idegen nyelvet beszélő kollégák és a TIK készenléti listáján lévő tolmácsok biztosítják, utóbbiak abban az esetben, ha előre láthatóan további eljárási cselekményekre is szükség lesz. Emellett 25 nyelven idegen nyelvű tájékoztató anyag áll a rendelkezésre. De átlagosan csak kb. évi 1-2 fő a külföldi előállított, általában román állampolgárok. Fiatalkorú esetében értesítik a törvényes képviselőt. A gyermekkorú személyt a városi kapitányságon a speciális kihallgató helyiségben az ottani

⁷ CPT/Inf (92) 3, 37. pont.

állomány hallgatja meg. Amennyiben az előállított nem tudja hova tenni a felügyeletére bízott gyermeket, akkor ideiglenes jelleggel a kollégák vigyáznak a gyermekre és az ételmezéséről is gondoskodnak. Ha huzamosabb időről van szó és az eljárást nem lehetséges elhalasztani a családsegítő szolgálatot kéri fel a gyermekről való gondoskodásra.

Az intoxikált/agresszív előállítottat orvoshoz viszik a rendőrök, 8-16-ig a rendőrorvoshoz a Baranya Vármegyei Rendőrfőkapitányságra, utána a Pécsi Kórház SBO ügyeletére. Ha pedig szükséges, akkor az intézkedés helyszínére kéri a rendőrök a mentőt, és kényszerítő eszközt is alkalmaznak. A mentősök kérésére pedig elkísérik a mentőbe beülve a rendőrök őket és az intézkedés alá vont személyt az egészségügyi intézménybe. Ön- és közveszélyes személy esetében megerősítést kérnek az intézkedéshez a rendőrök, és amennyiben indokolt a TIK-en keresztül akár a TEK segítségét is kéri, de rendelkezik a Baranya Vármegyei Rendőrfőkapitányság Közterületi Támogató Alosztállyal, akiket elsődlegesen felkérnek ilyen helyzetekben.

Fogyatékossgal élőkkel szemben nincs lehetőség szabálysértési őrizetre. Továbbá a fogyatékossgal élők kapcsán a személyi állomány elmondta, hogy a rendőrség a jelzőrendszer részeként működik. Jelzik a családsegítőnek, ha felmerül a gyanúja, hogy esetlegesen demens az intézkedés alá vont. Ezen kívül áldozatvédelmi referens is van a Rendőrsőrsön, aki a napi jelentéseket szokta áttanulmányozni és felveszi a sértettel vagy az intézkedés alá vonttal a kapcsolatot, ha felmerül a gyanú, hogy valamilyen segítségre szorul.

Az előállítottat a szabadításakor tájékoztatják a hazajutás lehetőségéről, ha nagyon messze lakik, akkor a parancsnok engedélyével haza viszik.

A látogatás az előállítás fogyanatosítása kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.4. Elhelyezés, tárgyi feltételek

„A rendőrségi fogvatartásnak alapvetően aránylag rövid időtartamúnak kell lennie. Következésképpen a fogva tartás fizikai körülményeitől a rendőrségi intézményekben nem várhatóak el, hogy olyan jók legyenek, mint más fogvatartási intézményekben, ahol az embereket hosszú ideig tartják. Azonban bizonyos elemi szükségleteket ki kell elégíteni.”⁸

A „zárkákat továbbá pihenőeszközzel kell felszerelni (pl. rögzített szék vagy pad), az éjszakára is fogságban tartott személyek számára pedig tiszta matracot és takarókat kell biztosítani.”⁹

A rendőrségi zárkák kívánatos mérete – nem minimum értéként értelmezve – a rendőrségi fogva tartás speciális jellegére figyelemmel, hét négyzetméter.¹⁰

A látogatás tapasztalatai

Az épület 4 éve volt felújítva kívülről. Az előállító helyiséget lezárták, mert nem felel meg a normáknak. Az előállításról jelenleg ideiglenes őrutasítás van. A szolgálatparancsnok szobájából nyílik a járőrleíró, a korábbi látogatáshoz hasonlóan, továbbra is itt zajlik az

⁸ CPT/Inf (92) 3, 42. pont.

⁹ CPT/Inf (92) 3, 42. pont.

¹⁰ CPT/Inf (92) 3, 43. pont.

előállítottak őrzése. A látogatócsoport az itt található, falnál elhelyezkedő 4 irodaszéket, pontosabban faszéket, amelyen elhelyezik az előállított személyeket. Ezek a székek rendkívül kényelmetlenek, hosszabb időtartamú (max. 12 óra), folyamatos tartózkodásra nem alkalmasak. Az előállításra használt helyiséget más szervek rendkívül ritkán veszik igénybe ilyen céllal, inkább csak a saját kapitányságuk. Több személy együttes előállítása esetén elkülönítik egymástól az előállítottakat, másik irodában helyezik el őket. A folyósón lévő ügyfél WC-ket használhatják az előállított személyek.

A koronavírus fertőzés miatti előírások jelenleg már nincsenek, már nincs előírva a személyzet számára a védőfelszerelés használata, de a fali kézfertőtlenítőket még használják. Ha más jellegű, de betegségre vonatkozó információ derül ki az előállítandó személyről, akkor kesztyűt és maszkot is visznek, és ha úgy ítélik meg, akkor a szállítást végző gépjárműre ózongenerátoros fertőtlenítést kérhetnek. Ha pedig Covid fertőzöttről van szó, akkor pedig a parancsnok felelőssége, hogy a védőfelszereléseket biztosítsa az intézkedő állománynak és, hogy a szállító gépkocsit fertőtlenítsék.

Az előállítottak elhelyezési körülményei, az akár éjszakába nyúló várakozás során a pihenésre alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

2.5. Kapcsolattartás, hozzátartozó és védő értesítése

A CPT fontosnak tartja, hogy a fogvatartott a fogva tartás tényéről az általa kiválasztott harmadik felet (családtag, barát, konzulátus) mielőbb értesíthesse, az ügyvédhez való jogot és azt a jogát, hogy orvosi vizsgálatot kérhessen egy általa kiválasztott orvostól.¹¹

CPT 12. számú Általános Jelentésének 43. pontja szerint a „fogvatartottnak azt a jogát, hogy a fogságba kerülésének tényéről harmadik felet értesítsen, minden esetben biztosítani kell a rendőrségi őrizetbe vétel idejétől fogva. A CPT természetesen elismeri, hogy ennek a jognak a gyakorlása során előfordulhat, hogy kivételt kell tenni a rendőrségi nyomozás jogos érdekeinek védelmében. Az ilyen kivételeket azonban pontosan meg kell határozni, időtartamukat be kell határolni, és a hozzájuk folyamodást megfelelő jogvédelmi intézkedések kell, hogy kísérjék (...).”

A jogi képviselő jelenlétét a szabadságtól való megfosztás kezdetétől biztosítani kell.¹² A CPT 12. számú Általános Jelentésének 41. pontja hangsúlyozza, hogy a jogi képviselő a fogvatartottat a fogvatartása első pillanatától kezdve megilleti, figyelemmel arra, hogy a szabadságtól való megfosztást közvetlenül követő időszakban a legnagyobb a fizikai bántalmazás veszélye. A rossz bánásmód megelőzésének alapvető garanciája a jogi képviselőhöz történő hozzáférés. A nyomozás érdeke indokolhatja kivételes esetben, hogy a fogvatartott a saját választott jogi képviselőjével csak bizonyos idő elteltét követően találkozhatson, de ilyen esetekben is biztosítani kell egy másik, független jogi képviselő jelenlétét.

A CPT 1999. évi magyarországi látogatásáról szóló jelentés ajánlásai szerint biztosítani kell a hozzátartozó vagy a harmadik személy késedelem nélkül történő értesítését, továbbá a jogi képviselőhöz történő hozzáférés lehetőségét hatékony módon, a fogva tartás első

¹¹ CPT/Inf (92) 3, 37. pont.

¹² CPT/Inf (2014) 13, 23. pont.

pillanatától kezdődően. A hozzátartozó értesítésének követelményét a CPT 2009. és 2013. évi látogatásairól készült jelentések ismételten hangsúlyozták.¹³

A látogatás időpontjában hatályos Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a „fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatakorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

A látogatás tapasztalatai

Az előállított személy a meghallgatása során elmondta, hogy először bevitték a Pécsi Rendőrkapitányságra, onnan a rendőrorvoshoz vitték és az orvosi szobából értesíthette telefonon a hozzátartozóját. A Rendőrőrsön elvették a telefonját, de arról tájékoztatták, hogy lesz még lehetősége telefonálni. Elmondja, hogy ügyvéddel rendelkezik.

A személyi állomány tájékoztatása alapján szabálysértési eljárásban a védő kirendeléséről a szolgálatparancsnok vagy az ügyelet gondoskodik. Bűnügyben a Bűnügyi Készenléti Alosztály veszi át az intézkedést és ők gondoskodnak az előállított hozzátartozójának értesítéséről is. Az előállított által választott hozzátartozót kiértékelik telefonon vagy személyesen a rendőrök, ha az ügyvédjével szeretne beszélni azt is lehetővé teszik. A fiatakorú törvényes képviselőjét, szülőjét értesítik és a parancsnokkal történő egyeztetés alapján haza is szokták őket vinni az intézkedés befejezésekor.

A látogatás a hozzátartozó, illetve a védő értesítése kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

2.6. Előállítottak szállításának körülményei

A CPT több jelentésében¹⁴ hangsúlyozza, hogy a megfélemlítés és a fizikai bántalmazás veszélye közvetlenül az őrizetbe vétel után a legnagyobb, a rendőrségi objektumba szállítás során is érheti rossz bánásmód, például bántalmazás vagy fenyegetés a fogvatartottakat.

A látogatás tapasztalatai

Rendészeti jellegű szolgálati gépkocsival szállítják a fogvatartottakat. Alapszabály, hogy egy előállítottat két rendőrnek kell kísérnie. Az előállított személy szállításakor a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ülésére ülhet és mellé ül az őt őrző rendőr.

A látogatás a fogvatartottak szállítási körülményei vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

¹³ CPT/Inf (2001) 2, 30. pont, CPT/Inf (2010) 16, 23. pont, CPT/Inf (2014) 13, 22. pont.

¹⁴ CPT 21. általános jelentés [CPT/Inf (2011) 28] 19. pont.

2.7. Előállított személyek orvosi ellátása

A CPT 12. számú Általános Jelentésében fejti ki, hogy az „*orvoshoz jutás jogának magában kell foglalnia a fogvatartottnak azt a jogát, hogy kívánsága szerint olyan orvos vizsgálja meg, akit ő maga választott (...).*”¹⁵ Amennyiben a fogvatartottak kezelése a rendőrhatalóság által biztosított orvos feladata, a rossz bánásmódok megelőzése érdekében biztosítani kell, hogy a fogvatartott az általa kiválasztott orvos vizsgálatát is kérhesse.¹⁶ A „*Rendőrségi fogvatartott személyek minden orvosi vizsgálatát a rendvédelmi személyzet hallótávolságán kívül, illetve ha az érintett orvos másképp nem kéri az adott esetben, a személyzet számára nem látható módon kell elvégezni.*”¹⁷ A rendőrség által fogvatartott személyek orvosi vizsgálatát úgy kell elvégezni, hogy azt rendőrtisztek ne hallják, és lehetőleg ne is lássák.¹⁸

A vonatkozó ORFK utasítás 8. pontja szerint „*amennyiben az őrzés- és személybiztonsági követelményeket nem sérti, a fogvatartott vagy az orvos kérésére lehetőséget kell adni arra, hogy az orvosi vizsgálat, illetve kezelés alatt az őrszemélyzet halló- és lehetőség szerint látótávolságon kívül legyen. Ebben a kérdésben a döntés – a fogvatartottat az orvosi vizsgálatra átkísérő, vagy jelenlévő hatóság munkatársának egyetértésével – az őrparancsnok hatáskörébe tartozik.*”

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése értelmében, a „*rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.*”

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint „*A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogva tartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.*”

A szabadságuktól az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján, előállítás címén megfosztott személyek kapcsán a Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése mindössze annyit ír elő, hogy „*elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.*”

A látogatás tapasztalatai

Az előállított a meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök elvitték a rendőrorvoshoz, aki felírta neki az általa szedett gyógyszereket, ezek egy részét majd megkapja a fogdán, a többit kérték a hozzátartozóitól, hogy hozzák be a fogdára. Az intézkedő rendőrök az orvosi vizsgálat alatt bent voltak a vizsgáló helyiségben. Az előállított kiemelte, hogy nem

¹⁵ CPT/Inf (2002) 15, 42. pont.

¹⁶ CPT/Inf (92) 3, 36. és 37. pont.

¹⁷ CPT/Inf (2002) 15, 42. pont.

¹⁸ CPT/Inf (92) 3, 38. pont.

az orvos kérése alapján voltak jelen a vizsgálat ideje alatt, hanem automatikusan bementek a vizsgáló helyiségbe.

A személyi állomány tájékoztatása alapján amennyiben sérülést, betegséget jelez egy fogvatartott, akkor orvoshoz viszik, aki megállapítást tesz arra is, hogy a sérülés a rendőri intézkedés következtében történt-e, és erről egy orvosi látletet készül. Hivatali munkaidőben a rendőrorvoshoz, utána a Pécsi SBO-ra viszik a megsérült személyt. Az intézkedésről jelentés készül, amit az őrsparancsnoknak adnak át. A Vargha Damján u. 3. szám alatt található a fogda, és ott végzik az orvosi vizsgálatot is. Az előállítottal egybehangzóan elmondták, hogy vagy felírnak gyógyszert az előállítottnak, vagy a rokonok bevihetik a sajátját. A külső orvosi vizsgálatra kísérés esetén a rendőr számára az elsődleges szempont az őrzésbiztonság, ezért bent van a fogvatartottal a vizsgálaton. Ebben az esetben egy elhúzó paravánt alkalmaznak, így a kísérő rendőr nem látja a vizsgálatot, de hallja, hogy mit beszél az orvos és a fogvatartott. Az előállítottra vonatkozó egészségügyi adatokat egy páncélszekrényben őrzik, és csak a parancsnok férhet hozzá.

Veszélyezti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérést végrehajtó rendőrök is hallhatják.

2.8. Bánásmód az Előállítókban

A CPT 12. számú Általános Jelentésének 47. pontja szerint „A rendőrségi fogvatartottak számára megfelelő illemhelyet kell biztosítani kulturált színvonalon, és kielégítő tisztálkodási lehetőséghez kell jutniuk. Közvetlenül álljon rendelkezésükre ivóvíz, és megfelelő időben étkezést kell biztosítani számukra, naponta legalább egyszer teljes értékű étellel (...).”

A Szolgálati szabályzat 31. § 11. pontja értelmében a „személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik.”

A látogatás tapasztalatai

Az előállított női higiénés szükségleteinek felmerülésekor, ezt a szolgálatparancsok felé jelentik, aki intézkedik a higiénés termékek beszerzése iránt, amit a Baranya Vármegyei fogdától kapnak, és ugyancsak ők biztosítják a Rendőrségnek az előállított személyek étkeztetéséhez szükséges, a speciális étkezési igényekre is figyelemmel összerakott élelmiszer csomagokat. Amennyiben egyéb speciális étkezési igény merül fel, akkor a rendőrök megvásárolják a speciális élelmet, amelynek árát elszámoltatják a pénzügyi részleg felé.

Dohányzásra az udvaron van lehetőség.

A Rendőrség személyi állománya a szabálysértési eljáráshoz tartozó előterjesztéseket készít és meghallgatásokat végez, kihallgatásokat nem bonyolítanak le. A meghallgatások kb. hetente egyszer fordulnak elő, az írásos dokumentáción kívül nem csinálnak róla kép- vagy hangfelvételt.

A helyi panaszmechanizmus működéséről elmondják, hogy a panaszt már a járőrnek is jelezheti az előállítandó személy, ezt követően a Rendőrőrsön is elmondhatja a panaszát, ahol meghallgatja a parancsnok írásban rögzítve azt. Ezt az írásos anyagot terjesztik fel a városi kapitányságra, ahol kivizsgálják a panaszt.

2023.01.01 - 2023.09.27 között összesen 10 db feljelentés, illetve panasz érkezett a személyi állomány tagjai ellen, amelyből egyet továbbítottak indokoltság miatt a Kaposvári Regionális Nyomozó Ügyészség felé.

Az értékelt időszakban a Rendőrőrs beosztottjaival szemben 4 esetben került sor panasz benyújtására. A közigazgatási hatósági eljárás során egy esetben elutasító határozat, egy esetben a kérelem elkésettsége miatt visszautasító végzés, egy esetben a panasznak részben helyt adó határozat, egy esetben pedig a benyújtás módja miatt visszautasító végzés született.

A Rendőrőrsön előállítás során bejelentett panasz nem volt. Az értékelt időszakban rendőri bántalmazással összefüggő információ vagy panasz nem merült fel.

A látogatás a bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.9. Kényszerítő eszközök használata az Előállítóknál

Az Rtv. 15. § (2) bekezdése alapján, *„Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”*

Az Rtv. 16. § (1) pontja szerint *„A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.”*

A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) értelmében *„az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.”*

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) pontja előírja az eljáró rendőr számára, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából, hogyan tegyen különbséget. Meghatározza, hogy mi tekinthető passzív ellenszegülésnek, aktív ellenszegülésnek vagy támadó magatartásnak.

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) alapján a *„kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előzni:*

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (5) bekezdése második mondata szerint *„Tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megalázó.”*

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdése alapján a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,

ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,

ac) az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve;”

A CPT által 2018-ban kiadott, a fogvatartottak szállítására vonatkozó elvárásait tartalmazó összefoglaló anyagban, a fogvatartottak hátrabilincselésére vonatkozóan megállapította, hogy az a kényelmetlenség és a sérülés kockázatára figyelemmel kerülendő.¹⁹

A látogatás tapasztalatai

Az előállított személy elmondta, hogy az intézkedő rendőrök nem alkalmaztak vele szemben kényszerítő eszközt, mivel együttműködő magatartást tanúsított az intézkedés során.

A személyi állomány tájékoztatása alapján a kényszerítő eszköz alkalmazásáról jelentést írnak, illetve jelentik a szolgálatirányítónak. Az intézkedések kb. 10 %-ban bilincs alkalmazására kerül sor.

A Baranya Vármegyei Főügyészség (a továbbiakban: ügyészség) 2023. augusztus hónapra vonatkozóan vizsgálta a Rendőrőrsön foganatosított személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedések törvényességét. A vizsgált időszakban összesen 21 előállítás történt, egyik esetben sem alkalmaztak kényszerítő eszközt, az előállítások kapcsán az ügyészség jogszabálysértést nem tapasztalt.

A látogatócsoport 10 db személyi szabadság korlátozásáról szóló jelentést vizsgált meg. Ebből négy esetben testi kényszer és bilincs alkalmazására is sor került, három esetben a kezek hátrabilincselésével, egy esetben figyelmeztetés nem történt, arra hivatkozva, hogy a késedelem veszéllyel járna. További két esetben csak testi kényszer alkalmazására került sor, előzetes figyelmeztetést követően. Három intézkedés során csak bilincset alkalmaztak a rendőrök, ebből két esetben a kezek hátrabilincselését, mindegyik intézkedést figyelmeztetés előzte meg. A tényállások leírása részletes, a kényszerítő eszközök indokoltságának leírása egyértelmű volt. A parancsnoki vizsgálat szerint a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt. A fentieken túlmenően egy intézkedés kapcsán – ahol testi kényszerre és a kezek hátrabilincselésére is sor került – az intézkedő rendőrök jelentése szerint a kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés nem történt, mert a késedelem veszéllyel járna, ezzel szemben az osztályvezető és a szolgálatirányító parancsnok közös jelentése már azt tartalmazza, hogy az előzetes felszólítást követően került sor a kényszerítő eszközök alkalmazására, tehát a két jelentés tartalmában ellentmondások szerepelnek.

A látogatás a kényszerítő eszközök vonatkozásban alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt, azonban az NMM felhívja a figyelmet a kényszerítő eszközök alkalmazásáról készült jelentésekben szereplő ellentmondásokra.

¹⁹CPT Transport of detainees Factsheet June 2018 (A CPT elvárásai a fogvatartottak szállításával összefüggésben), CPT/Inf (2018) 24, 3. pont.

2.10. Személyzet, munkavégzési körülmények

A látogatás tapasztalatai

Az állománytábla szerinti létszám a látogatás napján 31 fő volt.

beosztás	állománytábla szerinti létszám
őrsparancsnok	1
ügykezelő (riaszt)	1
rendészeti alosztályvezető	1
szolgálatparancsnok	1
csoportparancsnok	1
körzeti megbízott	12
járőrparancsnok	1
járőrvezető	6
járőr	7
összesen:	31

A látogatás napján az alábbi állományi tagok voltak szolgálatban:

szolgálat ideje	szolgálatban lévő személyek száma/beosztása
07:30-16:00	1 fő őrsparancsnok
07:30-16:00	1 fő rendészeti alosztályvezető
07:30-16:00	1 fő járőrvezető (szolgálatparancsnok helyettesítése)
06:30-18:30	2 fő járőr
07:00-19:00	2 fő KMB + 1 fő járőr (próbaidős)
15:00-22:00	2 fő KMB + 1 fő járőr (próbaidős)
18:30-06:30	1 fő járőrvezető + 1 fő járőr

Az őrsparancsnok úgy nyilatkozott, hogy 8 település tartozik a Rendőrőrshez, ahol főleg járőrök és körzeti megbízottak dolgoznak. Az állománytábla szerint 31 fő a létszámuk, de valójában csak 24-en vannak (ebből 4 fő nő), mivel 3 körzeti megbízotti, 3 járőri és 1 vezetői státusz betöltetlen.

Az állomány számára esélyegyenlőségi kedvezményt, a gyerekeseknek havi 4 órát biztosítanak, illetve heti 2 óra sportolási idő jár mindenkinek. A focimeccsek és a rendezvénybiztosítások generálhatnak túlórákat a szolgálat során, azonban ritkán van túlórájuk, és kifizetik. A pihenőnapon végzett munkáéért 200 % -os pótlék jár.

A fluktuációról azt mondta, hogy 3 kollégája távozott a Rendőrőrsről (bűnügyi területen helyezkedtek el). Ez a tendencia 3 év alatt 9 kollégájára volt jellemző. Összességében elmondható, hogy nem jelentős a fluktuáció.

A képzéseik főleg intézkedéstaktikai képzések, amikor egy nap alatt, 4 órás csoportokban minden kollégájára sor kerül. Emellett van jogszabályismereti képzésük, illetve a korábbi ügyek kapcsán esettanulmányokat is feldolgoznak. Ezeket az esettanulmányokat központilag küldik meg számukra, gyakran hivatalos személy elleni erőszak vagy bántalmazás hivatalos eljárás témákban. Ezeket az eseteket eligazítások keretében gyakran átbeszéljük, és elküldjük a kollégáknak e-mailben is. A kihallgatásokat/meghallgatásokat végzők nem kapnak speciális képzést, de az állomány a sérülékeny csoportokkal való bánásmód kapcsán érzékenyítő képzésen vett részt, pl. az előállítás kapcsán a gyermekkorúakkal, fiatalkorúakkal való bánásmód témában azért, hogy ne fordulhasson elő az emberi méltóság sérelmével járó intézkedés. Ezekre a témákra még a napi eligazítások során is visszatérnek a parancsnokok, és ilyen kiemelt téma még a megfelelő bánásmód a fogyatékkal élőkkel történő intézkedések során.

Az állomány tajai a meghallgatásuk során elmondták, hogy a heti két óra sportolási időt és a pihenőidőket is kiadják számukra. A munkavégzési körülményeket és a kollégák közötti viszonyt jóként írták le. A munkafadataihoz kötődő írásos adminisztratív tevékenységeit egyikük feleslegesen soknak és nehézkesnek (a Robotzsaru gyakran lefagy), a másikuk pedig megfelelő mértékűnek tartja. Szupervízió nem volt még, de ha szükségét érzik a megyei rendőrségen dolgozó pszichológushoz fordulhatnak a problémáival. Egyikük már élt át traumatikus, megrázó élményt a munkája során, de nem viselte meg. Az elmúlt évben személyes jelenléttel járó képzések is voltak, de a rendőrség online képzésén is részt vettek. Az egyik képzés fogyatékos személyek előállításával és beszámítási képességükkel volt kapcsolatos. Legutóbb lövészet és taktikai, csapaterő továbbképzésen vettek részt, emellett a szakami újdonságokról mindig kapnak elektronikus oktatóanyagot, esettanulmányokat.

A látogatás a munkavégzési körülmények kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságot nem észlelt, azonban az NMM felhívja a figyelmet az üres státuszok feltöltésének szükségességére, mivel így csökkenthető az állomány meglévő tagjaira nehezedő esetleges pluszmunka-teher.

3. Összefoglalás

Az NMM a látogatás során az Objektum telítettsége, illetve az előállítás foganatosítása, a hozzátartozó, illetve a védő értesítése, továbbá a fogvatartottak szállítási körülményei, illetve a bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

Az előállítottak elhelyezési körülményei, az akár éjszakába nyúló várakozás során a pihenésre alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezés viszont veszélyeztetik az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

Szintén veszélyezteti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt a kísérest végrehajtó rendőrök is hallhatták.

Az NMM a látogatás során a kényszerítő eszközök vonatkozásban alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt, azonban az NMM felhívja a figyelmet a kényszerítő eszközök alkalmazásáról készült jelentésekben szereplő ellentmondások jövőbeli elkerülésére.

Az NMM a munkavégzési körülmények kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot szintén nem észlelt, azonban felhívja a figyelmet az üres státuszok feltöltésének szükségességére, mivel így csökkenthető az állomány meglévő tagjaira nehezedő esetleges pluszmunka-teher.

4. Ajánlások, javaslatok

A látogatás megállapításaival összefüggésben az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján *felkérem a Pécsi Rendőrkapitányság vezetőjét*, hogy

1. a személy- és őrzésbiztonsági szempontokra is figyelemmel, lehetőség szerint kerüljék el az előállított személy orvosi vizsgálatánál, hogy az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikáció során a kísérő rendőr halló- és látótávolságon belül legyen;
2. tegye meg a szükséges intézkedéseket
 - az üres álláshelyek betöltése érdekében;
 - az előállító helyiség megfelelő átalakítása érdekében, hogy az a megfeleljen a jelenlegi műszaki és rendőrszakmai követelményeknek és megfelelően biztosítsa mind az előállított őrizhetőségét, mind az előállított számára az esetleges éjszakába nyúló több órás ott-tartózkodás során a pihenés lehetőségét;
3. intézkedjen arra vonatkozóan, hogy a rendőri állománynak a szolgálati időrendszerekhez kötött munkavégzése kapcsán a szolgálatszervezése úgy történjen, hogy legyen idejük regenerálódni/pihenni.

Budapest, 2025. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos